

Õigusloomega seotud konsolideeritud dokument

EP-PE_TC1-COD(2024)0234

22.10.2024

***I

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 22. oktoobril 2024. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/..., millega luuakse Ukraina laenukoostöö mehhanism ja antakse Ukrainale erakorralist makromajanduslikku finantsabi (EP-PE_TC1-COD(2024)0234)

PE763.765v01-00

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT,

vastu võetud esimesel lugemisel 22. oktoobril 2024. aastal,

**eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/..., millega
luuakse Ukraina laenukoostöö mehhanism ja antakse Ukrainale erakorralist
makromajanduslikku finantsabi**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 212,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt¹

¹ *Euroopa Parlamendi 22. oktoobri 2024. aasta seisukoht.*

ning arvestades järgmist:

- (1) Pärast seda, kui Venemaa alustas 24. veebruaril 2022 Ukraina vastu provotseerimata ja põhjendamatu agressioonisõda, on liit, selle liikmesriigid ja Euroopa finantsasutused toetanud enneolematu ulatuses Ukraina majanduslikku, sotsiaalset ja rahandusalast vastupanuvõimet. Kõnealune toetus hõlmab nii liidu eelarvest antavat toetust, sealhulgas erakorralist makromajanduslikku finantsabi, Euroopa Investeerimispanka ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga toetust, mis on täielikult või osaliselt tagatud liidu eelarvega, kui ka liikmesriikide täiendavat rahalist toetust.
- (2) Liidu poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2463² alusel kuni 18 miljardi euro suuruse makromajandusliku finantsabi andmist peeti sobivaks viisiks reageerida Ukraina 2023. aasta rahastamispuudujäägile ning see aitas kaasata märkimisväärseid rahalisi vahendeid teistelt abiandjatelt ja rahvusvahelistelt finantsasutustelt. See suurendas kriitilisel ajal oluliselt Ukraina makromajanduslikku ja rahandusalast vastupanuvõimet.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2463, millega luuakse rahastamisvahend Ukraina toetamiseks 2023. aastal (makromajanduslik finantsabi+) (ELT L 322, 16.12.2022, lk 1).

- (3) 29. veebruaril 2024 loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/792³ Ukraina rahastu kui erakorraline keskpika perioodi rahastamisvahend, mis koondab liidu poolt Ukrainale antava kahepoolse toetuse, tagades koordineerimise ja tõhususe (edaspidi „Ukraina rahastu“). Ajavahemikul 2024–2027 aitab Ukraina rahastu rahuldada Ukraina rahastamisvajadusi ning toetada Ukraina taaste-, ülesehitus- ja moderniseerimisvajadusi, hoogustades samal ajal reforme, mida Ukraina teeb teel liiduga ühinemise poole. Ukraina rahastu kaudu täidetakse liidu vankumatut kohustust anda Ukrainale ja selle rahvale pidevat rahalist toetust.
- (4) Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on toonud Ukrainale tohutut kahju, kusjuures taaste- ja ülesehituskulud olid 31. detsembri 2023. aasta seisuga hinnanguliselt 486 miljardit USA dollarit. Lisaks on Ukraina kaotanud juurdepääsu rahvusvahelistele finantsturgudele ja avaliku sektori tulud on märkimisväärselt vähenenud, samal ajal kui kulutused on oluliselt suurenenud. Seda arvesse võttes võib ette näha, et riigil on eelseisvatel aastatel oluline rahastamisvajadus.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL) 2024/792, millega luuakse Ukraina rahastu (ELT L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>).

- (5) 30. märtsil 2023 leppis Rahvusvaheline Valuutafond (IMF) Ukrainaga laiendatud rahastamisvahendi raames kokku 15,6 miljardi USA dollari suuruses nelja-aastases programmis, et erakordselt suure ebakindluse tingimustes säilitada majandus- ja finantsstabiilsus, taastada võla jätkusuutlikkus ja edendada reforme, mis toetavad Ukraina taastumist sõja järel. IMFi programm koos rahastamistagatistega, mis on saadud G7 juhtidelt, liidult ja teistelt rahastajatelt, on ette nähtud Ukraina maksebilansi rahastamisvajaduse rahuldamiseks ja keskpika perioodi välise elujõulisuse taastamiseks. Praeguseks on Ukraina laiendatud rahastamisvahendi raames edukalt läbinud neli programmi läbivaatamist, mis näitab Ukraina ametiasutuste kindlat tahet viia ellu reforme ja mõistlikku poliitikakujundust. IMFi hinnangul on kogu rahastamispuudujääk IMFi programmiperioodil 121,9 miljardit USA dollarit.

- (6) Võttes arvesse Ukraina olukorraga seotud prognoosi erakordselt suurt ebakindlust, esitas IMF laiendatud rahastamisvahendi raames programmi neljanda läbivaatamise käigus ajakohastatud langusstsenaariumi, milles võetakse arvesse majandusšokki, mis tuleneb 2025. aastasse ulatuvast intensiivsemast sõjast. Majandusaldusele avalduva negatiivse mõju, rände, üha suurema energiavarustusele avalduva surve, ekspordisuutlikkuse vähenemise ja eelkõige kaitsekulutuste tõttu võib kogu rahastamispuudujääk selle langusstsenaariumi kohaselt suureneeda IMFi programmiperioodil 140,7 miljardi USA dollarini. Võttes arvesse jätkuvat intensiivset sõjategevust ja kahju Ukraina elutähtsate tsiviiltaristule, mida põhjustavad Venemaa sagenenud ulatuslikud rünnakud, peab Ukraina oma eelarveliste ja pikaajaliste taaste- ja ülesehitusprioriteetide jaoks kaasama märkimisväärseid lisavahendeid. Sellest tulenevalt ja võttes arvesse, et hoolimata liidu, teiste rahastajate ja rahvusvaheliste finantsasutuste, sealhulgas IMFi poolt juba eraldatud vahenditest on rahastuses ikka veel puudujääk, peaks liit jätkama asjakohaste meetmete võtmist.

- (7) G7 juhid kinnitasid oma 14. juunil 2024. aastal Apuulias vastu võetud kommünikees veel kord oma vankumatut toetust Ukrainale ja kindlat tahet aidata Ukrainal rahuldada kiireloomulist lühiajalist rahastamisvajadust ning toetada riigi pikaajalisi taaste- ja ülesehitusprioriteete. Sellega seoses teatasid G7 juhid algatusest „Erakorralise tulu kiirendamise laenu Ukrainale“, et teha Ukraina sõjaliste, eelarve- ja ülesehitusvajaduste rahuldamiseks 2024. aasta lõpuks täiendavalt kättesaadavaks ligikaudu 50 miljardit USA dollarit. G7 juhid teatasid oma kavatsusest pakkuda rahastust, mida teenindatakse ja mis makstakse tagasi tulevastest erakorralistest tuluvoogudest, mida saadakse liidus ja muudes asjaomastes jurisdiktsioonides hoitavate Venemaa riigivõlakirjade tõkestamisest.

- (8) Euroopa Ülemkogu kutsus oma 27. juuni 2024. aasta järel dustes komisjoni, kõrget esindajat ning nõukogu üles seda tööd jätkama, arvestades seejuures kõiki asjakohaseid õiguslikke ja finantsaspekte, et anda G7 juhtide arutelu kohaselt koos G7 partneritega aasta lõpuks Ukrainale lisarahastust laenudena, mida teenindatakse ja mis makstakse tagasi tulevastest erakorralistest tuluvoogudest, et toetada Ukraina praeguseid ja tulevaseid sõjalisi, eelarve- ja ülesehitusvajadusi. Samuti märkis Euroopa Ülemkogu, et kui liidu õigusest ei tulene teisiti, peaksid Venemaa varad olema tõkestatud seni, kuni Venemaa lõpetab agressioonisõja Ukraina vastu ja hüvitab Ukrainale selles sõjas tekitatud kahju.

- (9) Seoses Venemaa jätkuva agressioonisõjaga Ukraina vastu tuleb tagada, et Ukrainale antakse piisavat ja pidevat rahalist toetust. Selleks tuleks luua Ukraina laenukoostöö mehhanism (edaspidi „mehhanism“), et anda Ukrainale tagastamatut rahalist toetust, millega aidatakse tal riigi toetuseks antud laene tagasi maksta. Mehhanism peaks saama vahendeid, sealhulgas tulevastest rahavoogudest, mis tulenevad Venemaa tõkestatud varadelt saadavast erakorralisest kasumist, ning maksma need vahendid Ukrainale korrapäraselt välja, et katta laenude põhiosa, intresse ja muid seonduvaid kulusid. Selleks et liit saaks ise Ukrainat otseselt tema rahastamisvajaduste rahuldamisel aidata, peaks liit andma Ukrainale erakorralist makromajanduslikku finantsabi laenuna (edaspidi „makromajandusliku finantsabi laen“), mida toetatakse mehhanismi kaudu.
- (10) Nõukogu võttis 21. mail 2024. aastal vastu otsuse (ÜVJP) 2024/1470⁴, millega muudeti nõukogu otsust 2014/512/ÜVJP⁵. Otsuse (ÜVJP) 2024/1470 põhjenduses 28 on märgitud, et piiravad meetmed, mis on seotud Venemaa Keskpanga varade ja reservide haldamisega seotud tehingute keeluga, peaksid jääma kehtima seni, kuni Venemaa lõpetab agressioonisõja Ukraina vastu ja hüvitab Ukrainale selle sõja tekitatud kahju.

⁴ Nõukogu 21. mai 2024. aasta otsus (ÜVJP) 2024/1470, millega muudetakse otsust 2014/512/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L, 2024/1470, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1470/oj>).

⁵ Nõukogu 31. juuli 2014. aasta otsus 2014/512/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L 229, 31.7.2014, lk 13).

- (11) Nõukogu võttis 21. mail 2024. aastal vastu määruse (EL) 2024/1469⁶, millega muudeti nõukogu määrust (EL) nr 833/2014⁷. Määrusega (EL) 2024/1469 jõustatakse teatavad otsused (ÜVJP) 2024/1470 sätestatud meetmed. Kõnealused meetmed hõlmavad norme selle kohta, kuidas tuleks puhaskasum, mille väärtpaberite keskdepositooriumid on saanud otsuse 2014/512/ÜVJP artikli 1a lõikes 4 ja määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5a lõikes 4 sätestatud keelu rakendamisest tulenevast ootamatust ja erakorralisest tulust, suunata partneritega koordineerides Ukraina toetuseks, sealhulgas liidu eelarvest rahastatavate programmide kaudu, vastavalt kohaldatavatele lepingulistele kohustustele ning kooskõlas liidu ja rahvusvahelise õigusega. Eelkõige peavad väärtpaberite keskdepositooriumid, kelle valduses on Venemaa Keskpanga varasid ja reserve koguväärtuses üle 1 miljoni euro, tegema liidule rahalisi panuseid, mis moodustab 99,7 % puhaskasumist, mis tuleneb Venemaa riiklike varade tõkestamisest ja mis on kogunenud alates 15. veebruarist 2024.

⁶ Nõukogu 21. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1469, millega muudetakse määrust (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L, 2024/1469, 22.5.2024, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1469/oj>).

⁷ Nõukogu 31. juuli 2014. aasta määrus (EL) 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT L 229, 31.7.2014, lk 1).

- (12) Väärtpaberite keskdepositooriumide rahalisi panuseid tuleks liidule teha seni, kuni kehtivad piiravad meetmed, mis on seotud Venemaa Keskpanga varade ja reserve haldamisega seotud tehingute keeluga, ja peaksid jätkuma kuni Venemaa lõpetab agressioonisõja Ukraina vastu ja hüvitab Ukrainale kõnealuses sõjas tekitatud kahju.
- (13) ... [käesoleva määruse vastuvõtmise kuupäev] kohandas nõukogu 95 %-ni otsuses 2014/512/ÜVJP sätestatud sellise rahalise panuse protsendimäära, mille väärtpaberite keskdepositooriumid peavad andma liidu programmide kaudu Ukraina toetuseks. Samal kuupäeval kohandas nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 XLI lisas sätestatud sihtotstarbelise välistuluna liidu eelarvesse makstud rahalise panuse jaotust, et eraldada 100 % sellest rahalisest panusest mehhanismile. Seepärast on liit astunud vajalikke samme, et tagada rahalise panuse jätkuv kasutamine mehhanismi tarbeks.

- (14) Mehhanismi toetamiseks peaks olema võimalik suunata ka erakorralist tulu, mida saadakse selliste Venemaa riigivarade tõkestamisest, mida hoitakse muudes jurisdiktsioonides peale Euroopa Liidu. Selleks peaks kolmandatel riikidel või muudel allikatel olema võimalik osaleda mehhanismis. Lisaks peaks liikmesriikidel olema võimalik osaleda mehhanismis vabatahtlikult, eelkõige kasutades tulusid, mida asjaomane liikmesriik saab Venemaa riigivarade tõkestamisest. Sellist panust tuleks käsitada sihtotstarbelise välistuluna kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2024/2509⁸ (edaspidi „finantsmäärus“) artikli 21 lõike 2 punktidega a, d ja e. Peale selle peaks kolmandatel riikidel olema võimalik otse kasutada oma jurisdiktsioonis hoitavate Venemaa riigivarade tõkestamisest saadavat erakorralist tulu, et vähendada Ukrainale antud kahepoolsete laenude tagasimaksmise vajadust ja toetada seeläbi mehhanismi, vähendades asjaomase laenu jaoks vajaliku toetuse kogusummat.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (15) Mehhanismi raames antava toetusega peaks saama katta makromajandusliku finantsabi laenu põhisumma, intressid ja muud seonduvad kulud, mille Ukraina on võtnud makromajandusliku finantsabi laenulepingu allkirjastamisega, samuti kahepoolsete laenulepingutega, mis on sõlmitud laenuandjatega, kes tegutsevad G7 egiidi all algatuse „Erakorralise tulu kiirendamise laenu Ukrainale“ raames, mis on sätestatud 14. juunil 2024 Apuulias vastu võetud G7 juhtide kommünikees.

- (16) Mehhanismi raames antav toetus peaks olema kättesaadav ja antud nii, et nii kahepoolsetel laenuandjatel kui ka liidul on sellele võrdne juurdepääs. Kahepoolsete laenude andmine vahendaja kaudu ei tohiks välistada selliste laenude rahastamiskõlblikkust käesoleva määruse kohaldamisel. Tagastamatu rahaline toetus, mida antakse Ukrainale makromajandusliku finantsabi laenu ja rahastamiskõlblike kahepoolsete laenude tagasimaksmiseks, tuleks jaotada proportsionaalselt sellega, kui suur on vastava laenu põhisumma võrreldes makromajandusliku finantsabi laenu ja kõigi rahastamiskõlblike kahepoolsete laenude põhisummade kogusummaga. Jaotust tuleks kohandada, kui Ukraina on vastavad laenud, sealhulgas intressid ja muud seonduvad kulud täielikult tagasi maksnud, nii et mis tahes tulevased vahendid jaotatakse ülejäänud laenudele proportsionaalselt sellega, kui suur on makromajandusliku finantsabi laenu või rahastamiskõlbliku kahepoolse laenu põhisumma võrreldes kõigi ülejäänud laenude põhisummade kogusummaga. Iga laenu põhisummana tuleks käsitada vastavates laenudokumentides märgitud algset põhisummat ja selles ei tohiks arvesse võtta muid tegureid, nagu tagasimaksed, täiendav rahastus või kapitaliseeritud summad.

- (17) Et kahepoolsete laenuandjate antud kahepoolseid laene saaks mehhanismi raames kiiresti ja tõhusalt toetada, peaks komisjon hindama kahepoolseid laene, mida annavad G7 egiidi all algatuse „Erakorralise tulu kiirendamise laenu Ukrainale“ raames tegutsevad kahepoolsed laenuandjad, ning asjakohasel juhul need heaks kiitma. Kui sellised kahepoolsed laenulepingud on veel kavandi kujul või ei ole veel jõustunud, peaks komisjon jälgima nende jõustumist. Selleks et tagada kahepoolsete laenude õigeaegne väljamaksmine Ukrainale, tuleks kahepoolsed laenulepingud esitada komisjonile 1. juuniks 2025 ja need peaksid jõustuma 30. juuniks 2025.
- (18) Mehhanismi raames toetuse andmise tingimuseks peaks olema, et komisjoni ja Ukraina vahel sõlmitakse kõnealuse mehhanismi rakendamise üksikasjalike sätete kohta leping ja et komisjon annab Ukraina esitatud tagastamatu rahalise toetuse taotlusele positiivse hinnangu. Ukraina peaks esitama komisjonile vajaliku teabe tagamaks, et mehhanismist toetatakse kahepoolsete laenude tagasimaksmist asjaomasele kahepoolsele laenuandjale võlgnetava kogusumma ulatuses. Erandkorras ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võiks komisjon hinnata ka kahepoolsete laenuandjate maksetaotlusi.

- (19) Lisaks mehhanismi raames antavale toetusele tuleks anda ka makromajandusliku finantsabi laen, et toetada Ukraina makrotasandi finantsstabiilsust ja leevendada Ukraina välisrahastamisprobleeme, eelkõige selleks, et katta riigi rahastamisvajadusi. Võttes arvesse nende rahastamisvajaduste kiireloomulisust, peaks makromajandusliku finantsabi laen olema kättesaadav enne 2024. aasta lõppu.
- (20) Makromajandusliku finantsabi laenu raames tuleks anda toetust kuni 35 miljardi euro suuruse laenuna. Selleks et käsitleda võimalikke taotlusi kahepoolsete laenude toetamiseks mehhanismi raames ja tagada samal ajal käesoleva määruse alusel kättesaadava liidu toetuse usaldusväärne finantsjuhtimine, tuleks makromajandusliku finantsabi laenu summat kohandada, võttes arvesse Ukrainale antud kahepoolseid laene, mis on mehhanismi raames rahastamiskõlblikena heaks kiidetud, ning põhisummat, mida on nimetatud kolmandate riikide väljendatud kavatsustes, millest on komisjonile teatatud G7 egiidi all algatuse „Erakorralise tulu kiirendamise laenud Ukrainale“ raames. Kõnealune kohandamine peaks toimuma, kui kõigi selliste laenude kogusumma, mille jaoks käesoleva määruse alusel toetust taotletakse, ületab 45 miljardit eurot.

- (21) Makromajandusliku finantsabi laenuna Ukrainale antav toetus peaks lisanduma Ukraina rahastust antavale liidu toetusele ja täiendama seda. Komisjon peaks võimaluse korral püüdma minimeerida Ukraina haldus- ja aruandluskoormust.
- (22) Makromajandusliku finantsabi laenuna Ukrainale antava toetuse eeltingimus peaks olema see, et Ukraina järgib ja austab ka edaspidi tulemuslikke demokraatlikke mehhanisme, sealhulgas parlamentaarset mitmeparteisüsteemi ja õigusriiki, ning tagab jätkuvalt inimõiguste, sealhulgas vähemuste hulka kuuluvate inimeste õiguste austamise. See eeltingimus peaks kehtima ka mehhanismi raames tehtavate väljamaksete taotluste puhul, kuna need on seotud makromajandusliku finantsabi laenuga. Sama eeltingimus kehtib Ukraina rahastust antava toetuse suhtes ning komisjon peaks neid kaht rahastamisvahendit hindama koos.

- (23) Kui see on asjakohane, peaks komisjon võtma nõuetekohaselt arvesse nõukogu otsust 2010/427/EL⁹ ja Euroopa välisteenistuse rolli.
- (24) Käesoleva määruse alusel antav makromajandusliku finantsabi laen peaks olema seotud poliitiliste tingimustega, mis sätestatakse komisjoni ja Ukraina vahelises vastastikuse mõistmise memorandumis. Need tingimused peaksid olema kooskõlas kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete vahe-eesmärkidega, mis on esitatud nõukogu rakendusotsuse (EL) 2024/1447¹⁰ lisas ja selle muudatustes, mis tehakse sellesse vastastikuse mõistmise memorandumi vastuvõtmise ajaks. Lisaks tuleks vastastikuse mõistmise memorandumis sätestada Ukraina kohustus edendada koostööd liiduga Ukraina kaitsetööstuse taastamisel, ülesehitamisel ja ajakohastamisel kooskõlas liidu programmide, mille eesmärk on Ukraina kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi taastamine, ülesehitamine ja kaasajastamine, ja muude asjakohaste liidu programmide eesmärkidega. Samuti tuleks astuda vajalikke samme, et tagada kahepoolsete laenude, sealhulgas makromajandusliku finantsabi laenu koordineerimine teiste rahastajatega ja nende vastastikune täiendavus. Selleks tuleks kasutada Ukraina rahastajate platvormi, mis on juba toimiv foorum sellise teabevahetuse jaoks.

⁹ Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine (ELT L 201, 3.8.2010, lk 30).

¹⁰ Nõukogu 14. mai 2024. aasta rakendusotsus (EL) 2024/1447, millega kiidetakse heaks Ukraina kavale antud hinnang (ELT L, 2024/1447, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

- (25) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused ja tõhusus, tuleks komisjonile anda volitused pidada Ukraina ametiasutustega selliste tingimuste üle läbirääkimisi liikmesriikide esindajate komitee järelevalve all kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹¹. Võttes arvesse asjaolu, et abil võib olla oluline mõju, on asjakohane kasutada määruses (EL) nr 182/2011 kindlaks määratud kontrollimenetlust. Võttes arvesse Ukrainale antava makromajandusliku finantsabi laenu suurust, tuleks vastastikuse mõistmise memorandumis vastuvõtmise ning makromajandusliku finantsabi laenu vähendamise või lõpetamise suhtes kohaldada kontrollimenetlust.
- (26) Makromajandusliku finantsabi laenu ühekordse väljamaksega kättesaadavaks tegemine peaks sõltuma komisjoni positiivsest hinnangust Ukraina esitatud rahastamisaotlusele. Vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud poliitiliste tingimuste hindamine ei tohiks piirata muude liidu programmide ja rahastamisvahendite raames ühtlustatud tingimuste täitmise hindamist.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (27) Võttes arvesse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet ning selleks, et hõlbustada Ukraina ametiasutustel likviidsuse juhtimist ja tagada prognoositavus, peaks komisjon tagama, et makromajandusliku finantsabi laenu osamaksed makstakse välja ühtlaselt 2024. ja 2025. aasta jooksul, vältides nii palju kui võimalik väljamakstavate summade märkimisväärset kõikumist kvartalist kvartalisse. Nende osamaksete väljamaksmine peaks asjakohasel juhul olema vastavuses Ukraina rahastu I sambast antavate laenude või tagastamatu rahalise toetuse väljamaksete ajakavaga. Lisaks on asjakohane näha ette võimalus Ukraina rahastamisvajadusi uuesti hinnata ning makromajandusliku finantsabi laenuna antavat toetust vähendada või see lõpetada, kui need vajadused makromajandusliku finantsabi laenuna antava toetuse kättesaadavuse perioodil algsete prognoosidega võrreldes oluliselt vähenevad.

(28) Komisjoni ja Ukraina ametiasutuste vahel sõlmitav makromajandusliku finantsabi laenuleping peaks sisaldama sätteid, mis on kooskõlas õiguste, vastutuse ja kohustustega, mis on sätestatud määruse (EL) 2024/792 artikli 9 kohases liidu ja Ukraina vahel allkirjastatud ja 20. juunil 2024 jõustunud rahastu rakendamise raamlepingus. Sellega tagatakse, et liidu finantshuvid, mis on seotud makromajandusliku finantsabi laenuga, on tõhusalt kaitstud, ja nähakse ette asjakohased meetmed kõnealuse abiga seotud kelmuste ja pettuste ning korrupsiooni ning muude rikkumiste ärahoidmiseks ja tõkestamiseks. Samuti antakse sellega finantsmääruse kohaselt komisjonile, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF), Euroopa Kontrollikojale ja vajaduse korral Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja juurdepääs; sealhulgas annavad sellised õigused ja juurdepääsu kolmandad isikud, kes on seotud liidu vahendite rakendamisega erakorralise makromajandusliku finantsabi laenu kättesaadavuse perioodil ja pärast seda. Samuti peaks Ukraina teatama komisjonile Ukraina rahastu rakendamise raamlepingus sätestatud korra kohaselt rahaliste vahendite kasutamisega seotud rikkumistest.

- (29) Ukraina rahastamisvajaduste taustal on asjakohane korraldada finantsabi andmine mitmekesise rahastamise strateegia alusel, mis on sätestatud finantsmääruse artiklis 224 ühtse rahastamismeetodina, mis peaks suurendama liidu võlakirjade likviidsust ning liidu emissioonide atraktiivsust ja kulutõhusust.

- (30) Erandina Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/947¹² artikli 31 lõike 3 teisest lausest ei tohiks makromajandusliku finantsabi laenust tulenevat finantskohustust katta määrusega (EL) 2021/947 loodud välistegevuse tagatisega. Makromajandusliku finantsabi laenuna antav toetus peaks kujutama endast finantsabi finantsmääruse artikli 223 lõike 1 tähenduses. Võttes arvesse, et makromajandusliku finantsabi laenu rahaline abi on kättesaadav 2024. aastal ja see on lubatud vastavalt finantsmääruse artikli 223 lõikele 1, on asjakohane, et Ukrainale antava makromajandusliku finantsabi laenu tagatis ületab mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärasid, kuid jääb nõukogu otsuse (EL, Euratom) 2020/2053¹³ artikli 3 lõigetes 1 ja 2 osutatud ülemmäärade piiresse kooskõlas nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093¹⁴ artikli 2 lõikega 3. Finantsriskide ja eelarve katvuse kaalumisel ei tohiks makromajandusliku finantsabi laenuna antava toetuse jaoks ette näha üle mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäära tagatavaid eraldisi ning erandina finantsmääruse artikli 214 lõikest 1 ei tohiks kehtestada eraldiste määra.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Gloaalne Euroopa“, muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (*ELT L 209, 14.6.2021, lk 1*).

¹³ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (*ELT L 424, 15.12.2020, lk 1*).

¹⁴ Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (*ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11*).

- (31) Pidades silmas Ukraina rasket olukorda, mille on põhjustanud Venemaa agressioonisõda, ja selleks et toetada Ukrainat pikaajalise stabiilsuse saavutamisel, on asjakohane, et liit annaks Ukrainale väga soodsatel tingimustel makromajandusliku finantsabi laenu, mille tagasimaksetähtaeg on piisavalt pikk, et võimaldada tagatise andmist üle mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäära.
- (32) Käesoleva määruse kohast liidu toetust Ukrainale peaks haldama komisjon.
- (33) Et Euroopa Parlament ja nõukogu saaksid jälgida käesoleva määruse rakendamist, peaks komisjon neid korrapäraselt teavitama käesoleva määruse kohase liidu toetusega Ukrainale seotud asjade käigust ning edastama neile asjakohased dokumendid.
- (34) Et tagada käesoleva määrusega kehtestatud korra jätkuv tulemuslikkus, peaks komisjon selle piisavuse korrapäraselt läbi vaatama ning esitama selle kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, tagades seeläbi läbipaistvuse ja vastutuse.

- (35) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011.
- (36) Kuna käesoleva määruse eesmärke – nimelt aidata Ukrainal rahuldada oma rahastamisvajadusi, eelkõige andes soodsatel tingimustel makromajandusliku finantsabi laenu ja mehhanismi raames antava tagastamatu rahalise toetuse vormis lühiajalist ja pikaajalist abi – ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid selle meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- (37) Võttes arvesse kiireloomulisust, mis tuleneb erandlikest asjaoludest, mille on põhjustanud Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu agressioonisõda, peetakse asjakohaseks teha erand Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokoll nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4 sätestatud kaheksa nädala pikkusest tähtajast.
- (38) Pidades silmas olukorda Ukrainas, peaks käesolev määrus jõustuma kiiremas korras järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse Ukraina laenukoostöö mehhanism (edaspidi „mehhanism“) ja antakse Ukrainale laenuna erakorralist makromajanduslikku finantsabi (edaspidi „makromajandusliku finantsabi laen“), et toetada Ukrainat tema rahastamisvajaduse katmisel.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „liidu toetus“ – makromajandusliku finantsabi laen ja tagastamatu rahaline toetus, mis on kättesaadavad mehhanismi raames;
- 2) „kahepoolne laen“ – laen, mille kolmas riik annab kahepoolse laenuandjana otse või kaudselt Ukraina heaks;

- 3) „rahastamiskõlblik kahepoolne laen“ – kahepoolne laen, mille komisjon on mehhanismi alusel rahastamiskõlblikuks tunnistanud;
- 4) „makromajandusliku finantsabi laen“ – erakorraline rahaline toetus, mille liit annab Ukrainale laenuna III peatüki alusel;
- 5) „makromajandusliku finantsabi laenuleping“ – laenuleping, millele on III peatüki alusel alla kirjutanud komisjon liidu nimel ja Ukraina;
- 6) „muud seonduvad kulud“ – makromajandusliku finantsabi laenust ja vastavast kahepoolsest laenust tulenevad kulud või tasud.

II peatükk Ukraina laenukoostöö mehhanism

Artikkel 3

Eesmärk

Mehhanismi eesmärk on anda Ukrainale tagastamatut rahalist toetust, et aidata Ukrainal maksta tagasi makromajandusliku finantsabi laenu ja rahastamiskõlblikke kahepoolseid laene. Selleks saab mehhanism vahendeid ja maksab need Ukrainale korrapäraselt välja, et katta makromajandusliku finantsabi laenu ja rahastamiskõlblike kahepoolsete laenude põhisummat, intresse ja muid seonduvaid kulusid. Mehhanism tagab oma tegevuses võrdse juurdepääsu nii kahepoolsetele laenuandjatele kui ka liidule.

Artikkel 4
Rahastamine

1. Mehhanismi rahastatakse vahenditega, mis saadakse järgmistest allikatest:
 - a) määruse (EL) nr 833/2014 XLI lisa kohaselt ülekantud summad, mida käsitatakse finantsmääruse artikli 21 lõike 5 alusel sihtotstarbelise välistuluna, ning
 - b) liikmesriikidelt, kolmandatelt riikidelt või muudest allikatest rahalise panusena saadud summad; sellist rahalist panust käsitatakse finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punktide a, d ja e alusel sihtotstarbelise välistuluna.

2. Kõigi käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud panuste kohta sõlmivad komisjon liidu nimel ja osaleja rahalise panuse lepingu. Rahalise panuse leping sisaldab eelkõige sätteid maksetingimuste kohta. Komisjon teatab sõlmitud rahalise panuse lepingust Euroopa Parlamendile ja nõukogule samaaegselt ning viivitamata.

Artikkel 5

Kättesaadav toetus

1. Mehhanismi raames antav tagastamatu rahaline toetus on kättesaadav artiklites 6, 7 ja 8 sätestatud tingimustel, et aidata Ukrainal tagasi maksta põhisummat, intresse ja muid seonduvaid kulusid, mis on seotud:
 - a) makromajandusliku finantsabi laenuga ja
 - b) rahastamiskõlblike kahepoolsete laenudega.

2. Ukrainale lõikes 1 osutatud makromajandusliku finantsabi laenu ja rahastamiskõlblike kahepoolsete laenude tagasi maksmiseks mehhanismi raames antav tagastamatu rahaline toetus jaotatakse proportsionaalselt sellega, kui suur on iga laenu põhisumma eurodes võrreldes makromajandusliku finantsabi laenu ja kõigi rahastamiskõlblike kahepoolsete laenude põhisummade kogusummaga eurodes. Kui Ukraina on makromajandusliku finantsabi laenu või rahastamiskõlbliku kahepoolse laenu, sealhulgas intressid ja muud seonduvad kulud, täielikult tagasi maksnud, kohandatakse sellist jaotust nii, et kõik tulevased vahendid eraldatakse mehhanismi raames ülejäänud laenudele proportsionaalselt sellega, kui suur on iga laenu põhisumma eurodes võrreldes kõigi ülejäänud laenude põhisummade kogusummaga eurodes.

3. Komisjon võtab vastu otsuse, millega määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud jaotus makromajandusliku finantsabi laenu ja rahastamiskõlblike kahepoolsete laenude vahel. Komisjon võtab aluseks iga rahastamiskõlbliku kahepoolse laenu põhisumma eurodes, nagu on osutatud artikli 6 lõike 5 punktis b. Komisjon muudab viivitamata kõnealust otsust, et lisada sellesse iga kahepoolne laen kohe pärast kõnealuse laenu jõustumist. Komisjon võib seda otsust muuta, et proportsionaalselt vähendada kahepoolsele laenule jaotatud summat, kui seda kahepoolset laenu ei ole hiljemalt 31. detsembril 2027 täielikult välja makstud.
4. Lõikes 1 osutatud makromajandusliku finantsabi laenu ja rahastamiskõlblike kahepoolsete laenude põhisumma kokku ei tohi ületada 45 miljardit eurot.

5. Mehhanismi raames antav tagastamatu rahaline toetus antakse eurodes.
6. Kõik maksed sõltuvad artikli 4 lõikes 1 osutatud vahendite kättesaadavusest.
7. Liit ei vastuta rahastamiskõlblike kahepoolsete laenude tagasimaksmise eest.

Artikkel 6

Komisjoni rakendusotsus kahepoolsete laenude rahastamiskõlblikkuse kohta

1. Kui Ukraina soovib taotleda mehhanismi raames toetust kahepoolse laenu tagasimaksmiseks, esitab ta komisjonile asjaomase kahepoolse laenulepingu teksti hiljemalt 1. juunil 2025.

2. Komisjon hindab viivitamata kahepoolsete laenude rahastamiskõlblikkust mehhanismi raames järgmiste kriteeriumide alusel:
- a) kahepoolset laenulepingut ei allkirjastatud enne 20. septembrit 2024;
 - b) kahepoolse laenu vastaspool tegutseb G7 egiidi all algatuse „Erakorralise tulu kiirendamise laenud Ukrainale“ raames ning
 - c) kahepoolne laen makstakse Ukrainale täielikult välja enne 31. detsembrist 2027; sellised väljamaksed võivad sõltuda poliitiliste tingimuste täitmisest.

Hindamiseks võib komisjon küsida Ukrainalt lisateavet.

3. Kahepoolse laenulepingu jõustumist edasilükkav tingimus, millega nähakse ette, et selline leping ei jõustu enne, kui komisjon on kahepoolse laenu rahastamiskõlblikkuse heaks kiitnud, või enne artiklis 7 osutatud mehhanismi rakendamise lepingu jõustumist, ei takista komisjoni positiivse hinnangu andmist kahepoolsele laenule.

4. Komisjon kiidab kahepoolse laenu rahastamiskõlblikkuse heaks rakendusotsusega.
5. Käesoleva artikli lõikes 4 osutatud komisjoni rakendusotsuses sätestatakse:
 - a) kahepoolne laenuandja;
 - b) kahepoolse laenu põhisumma eurodes; vajaduse korral väljendatakse kahepoolse laenu põhisummat ka vastava kahepoolse laenu vääringus, kusjuures kahepoolse laenu eurodesse ümberarvestuse kurss on *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias 20. septembril 2024. aastal avaldatud euro päevane vahetuskurss, ning
 - c) kahepoolsele laenule antud positiivse hinnangu põhjendus.

6. Kõigi komisjoni poolt käesoleva artikli kohaselt heaks kiidetud kahepoolsete laenude ja makromajandusliku finantsabi laenu põhisummade summa ei tohi ületada artikli 5 lõikes 4 sätestatud summat.
7. Komisjon võib käesoleva artikli lõikes 4 osutatud rakendusotsuse kehtetuks tunnistada, kui asjaomane kahepoolne laenuleping ei jõustu hiljemalt 30. juunil 2025.
8. Kui komisjon annab kahepoolsele laenule negatiivse hinnangu, edastab ta kõnealuse hinnangu Ukrainale ja põhjendab seda.

Artikkel 7

Mehhanismi rakendamise leping

1. Artiklis 5 osutatud tagastamatut rahalist toetust antakse mehhanismi raames Ukrainale alles pärast seda, kui komisjon on Ukrainaga sõlminud Ukraina laenukoostöö mehhanismi rakendamise lepingu (edaspidi „mehhanismi rakendamise leping“).

2. Mehhanismi rakendamise leping sisaldab eelkõige järgmisi elemente:
- a) Ukraina kohustus kasutada mehhanismi raames antavat tagastamatut rahalist toetust makromajandusliku finantsabi laenu või rahastamiskõlblike kahepoolsete laenude põhisumma, intresside ja muude seonduvate kulude tagasimaksmiseks;
 - b) kõigi kahepoolsete laenuandjate pangakonto andmed, millele komisjon teeb nende vastavate kahepoolsete laenudega seoses mehhanismi raames antava tagastamatu rahalise toetuse makseid;
 - c) makromajandusliku finantsabi laenuga seotud mehhanismi raames antava tagastamatu rahalise toetuse maksete jaoks sätted, millega tagatakse, et liit kasutab kõnealuseid summasid makromajandusliku finantsabi laenu otseseks tagasimaksmiseks;
 - d) sihtotstarbelised sätted, mis kajastavad artikli 5 lõiget 7 ja millega tagatakse, et liit ei vastuta kahju eest, mille Ukraina või kolmandad isikud tekitavad rahastamiskõlblike kahepoolsete laenude rakendamisel, sealhulgas mehhanismi rakendamise tagajärjel, ning eelkõige juhul, kui artikli 4 lõikes 1 osutatud summad aja jooksul muutuvad või lõpevad;

- e) Ukraina kohustus nõuda kahepoolsetelt laenuandjatelt tõendeid järgmise kohta ja esitada need viivitamata komisjonile:
 - a) iga kahepoolse laenulepingu jõustumine ning
 - b) iga tagasimaksekohustuse täitmine, sealhulgas niivõrd, kui see on vajalik, kasutatud ümberarvestuskurss.
- f) Ukraina kohustus leppida iga kahepoolse laenuandjaga kokku, et Ukraina poolt kahepoolse laenu tagasimaksmiseks kahepoolsele laenuandjale antud summad, mis ei täida viivitamata tagasimaksekohustusi, jäävad kättesaadavaks kuni tagasimaksekohustuste tähtajani, kusjuures sellelt summalt kogunenud intressi saab samuti kasutada kahepoolsest laenulepingust tulenevate kohustuste täitmiseks;

- g) Ukraina kohustus lisada igale maksetaotlusele:
 - a) iga kahepoolse laenulepingu alusel tasumisele kuuluvate ülejäänud summade üksikasjad ning
 - b) punktis f osutatud tagasimaksekohustuseks kättesaadavate summade üksikasjad;
 - h) sõnaselge luba kahepoolsetele laenuandjatele esitada erandkorras artikli 8 lõike 6 kohane maksetaotlus, tingimusel et kahepoolsed laenuandjad on esitanud käesoleva lõike punktis g osutatud teabe, ning
 - i) muud mehhanismi rakendamiseks vajalikud nõuded.
3. Mehhanismi rakendamise lepingut muudetakse vajalikus ulatuses pärast artikli 6 lõike 4 kohaselt vastu võetud komisjoni rakendusotsuse jõustumist.

Artikkel 8

Tagastamatu rahalise toetuse väljamaksmine

1. Ukraina võib esitada komisjonile kaks korda aastas taotluse mehhanismi raames antava tagastamatu rahalise toetuse saamiseks seoses makromajandusliku finantsabi laenu ja rahastamiskõlblike kahepoolsete laenudega.
2. Komisjon hindab Ukraina taotlust mehhanismi raames antava tagastamatu rahalise toetuse saamiseks järgmiste nõuete alusel:
 - a) vastavus artikli 11 lõikes 1 sätestatud eeltingimusele, mida kohaldatakse üksnes makromajandusliku finantsabi laenu suhtes;
 - b) kinnitus selle kohta, et makromajandusliku finantsabi laenu või iga rahastamiskõlbliku kahepoolse laenuga seotud väljamaksete koguväärtus koos nendelt kogunenud intressidega ei ületa kõnealusele kahepoolsele laenuandjale võlgnetavat kogusummat, ning
 - c) mehhanismi rakendamise lepingust tulenevate kohustuste täitmine.

3. Kui komisjon annab mehhanismi raames antava tagastamatu rahalise toetuse taotlusele positiivse hinnangu, võtab ta artikli 4 lõikes 1 osutatud vahendite kättesaadavuse korral põhjendamatu viivitusega vastu otsuse, millega lubatakse välja maksta mehhanismi raames antav tagastamatu rahaline toetus, sealhulgas iga rahastamiskõlbliku kahepoolse laenu tagasimaksmise toetamiseks väljamakstav summa ja makromajandusliku finantsabi laenu tagasimaksmise toetamiseks kättesaadavaks tehtud summa. Mehhanismi raames väljamakstud summa on võrdne artikli 4 lõike 1 alusel kättesaadavate vahendite summaga. Kõnealune väljamakstud summa jaotatakse vastavalt artikli 5 lõikes 3 osutatud komisjoni otsusele.
4. Kui Ukrainale makromajandusliku finantsabi laenu tagasimaksmise toetamiseks kättesaadavaks tehtud summa on makromajandusliku finantsabi laenu tagasimaksmisele kuuluvast summast suurem, võib ülemäärast summat kasutada makromajandusliku finantsabi laenu ennetähtaegseks tagasimaksmiseks kooskõlas artikli 15 lõike 2 punktiga e või liit võib selle endale jätta üksnes selleks, et toetada sellest tulevikus makromajandusliku finantsabi laenu tagasimaksmist. Ka kõiki sellelt summalt kogunenud intresse kasutatakse sellel otstarbel.

5. Kui komisjon annab mehhanismi raames antava tagastamatu rahalise toetuse taotlusele negatiivse hinnangu, teatab ta sellest viivitamata Ukrainale ja põhjendab seda.
6. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaldamist, võib komisjon nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel erandkorras hinnata kahepoolsete laenuandjate esitatud maksetaotlusi, eelkõige juhul, kui komisjon on teinud otsuse vastavalt artikli 11 lõikele 5 või kui Ukraina ei täida oma mehhanismi rakendamise lepingust tulenevaid kohustusi.

III peatükk

Makromajanduslik finantsabi

Artikkel 9

Liidu erakorralise makromajandusliku finantsabi kättesaadavus

1. Liit teeb Ukrainale kättesaadavaks erakorralise makromajandusliku finantsabi, et toetada Ukrainat rahastamisvajaduste katmisel. Liidu erakorraline makromajanduslik finantsabi antakse Ukrainale laenuna (edaspidi „makromajandusliku finantsabi laen“). Makromajandusliku finantsabi laen aitab katta Ukraina rahastamispuudujääki, mis on tehtud kindlaks koostöös rahvusvaheliste finantseerimisasutustega.

2. Makromajandusliku finantsabi laenu andmist haldab komisjon, tuginedes oma hinnangule artikli 11 lõikes 1 osutatud eeltingimuse kohta ja artikli 12 lõikes 1 osutatud vastastikuse mõistmise memorandumis sisalduvate poliitiliste tingimuste rakendamisele.
3. Makromajandusliku finantsabi laen Ukrainale on kättesaadav kuni 31. detsembrini 2024. Komisjon teeb selle kättesaadavaks ühe maksena, mille võib välja maksta ühe või mitme osamaksena. Kõik sellised osamaksed tehakse hiljemalt 31. detsembril 2025.

Artikkel 10

Summa

1. Makromajandusliku finantsabi laen on maksimaalselt 35 miljardit eurot. Kui ajal, mil komisjon võtab vastu otsuse artiklis 13 osutatud makse tegemise kohta, ületab kõnealuse maksimumsumma ja komisjoni poolt artikli 6 kohaselt juba heaks kiidetud rahastamiskõlblike kahepoolsete laenude põhisumma ning kolmandate riikide poolt G7 egiidi all algatuse „Erakorralise tulu kiirendamise laenud Ukrainale“ raames komisjonile teatatud kavatsustes märgitud põhisumma summa 45 miljardit eurot, vähendatakse makromajandusliku finantsabi laenu maksimumsummat ületava summa võrra.
2. Kui Ukraina rahastamisvajadus makromajandusliku finantsabi laenu kättesaadavuse ajal oluliselt väheneb, sealhulgas juhul, kui Venemaa hüvitab Ukraina sõjakahjud, võib komisjon artikli 16 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt vähendada makromajandusliku finantsabi laenu summat või lõpetada selle andmise.

3. Makromajandusliku finantsabi laenu maksimaalne tagasimaksetähtaeg on 45 aastat.

Artikkel 11

Toetuse eeltingimus

1. Makromajandusliku finantsabi laenu andmise eeltingimus on see, et Ukraina jätkab tulemuslike demokraatlike mehhanismide, sealhulgas parlamentaarse mitmeparteisüsteemi ja õigusriigi järgimist ja austamist ning tagab jätkuvalt inimõiguste, sealhulgas vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamise.
2. Komisjoni talitused ja Euroopa välisteenistus seiravad lõikes 1 sätestatud eeltingimuse täitmist enne makse tegemist ja osamaksete väljamaksmist, võttes asjakohasel juhul nõuetekohaselt arvesse komisjoni korralist laienemisaruanne. Komisjon võtab selles protsessis arvesse rahvusvaheliste organite, näiteks Euroopa Nõukogu ja selle Veneetsia komisjoni asjakohaseid soovitusi. Enne Ukrainale makse tegemist ja osamaksete väljamaksmist teavitab komisjon nõukogu lõikes 1 sätestatud eeltingimuse täitmisest.

3. Käesoleva artikli lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse kooskõlas otsusega 2010/427/EL.
4. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud hindamine viiakse läbi koos määruse (EL) 2024/792 artikli 5 lõikes 2 sätestatud hindamisega.
5. Kui komisjon leiab, et lõikes 1 sätestatud eeltingimus ei ole täidetud või ei ole enam täidetud, peatab ta makromajandusliku finantsabi laenu väljamaksed ja artiklis 8 osutatud mehhanismi raames antava tagastamatu toetuse andmise, kuna see on seotud makromajandusliku finantsabi laenuga.

Artikkel 12

Vastastikuse mõistmise memorandum

1. Komisjon lepib Ukrainaga kokku makromajandusliku finantsabi laenu andmise eelduseks olevad poliitilised tingimused. Need poliitilised tingimused sätestatakse vastastikuse mõistmise memorandumis.

2. Vastastikuse mõistmise memorandumis sisalduvad poliitilised tingimused peavad olema kooskõlas rakendusotsuse (EL) 2024/1447 lisas esitatud kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete vahe-eesmärkidega ja nende muudatustega. Vastastikuse mõistmise memorandumis sisalduvad poliitilised tingimused hõlmavad lisaks kohustust edendada koostööd liiduga Ukraina kaitsetööstuse taastamisel, ülesehitamisel ja ajakohastamisel kooskõlas liidu programmide, mille eesmärk on Ukraina kaitsektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi taastamine, ülesehitamine ja kaasajastamine, ja muude asjakohaste liidu programmide eesmärkidega.
3. Komisjon kiidab vastastikuse mõistmise memorandumit ja selle muudatuste allkirjastamise heaks rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 16 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 13

Otsus väljamaksmise kohta

1. Ukraina esitab enne makse väljamaksmist rahastamistaotluse, millele on lisatud aruanne kooskõlas vastastikuse mõistmise memorandumi sätetega.
2. Komisjon teeb makse väljamaksmise otsuse, kui tema hinnangul on täidetud järgmised nõuded:
 - a) artikli 11 lõikes 1 sätestatud eeltingimus on täidetud ning
 - b) vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud poliitilised tingimused on täidetud.
3. Osamaksete väljamaksmine võib olla kooskõlas määruse (EL) 2024/792 kohase Ukraina rahastu I samba raames antava laenu või tagastamatu rahalise toetuse väljamaksete ajaga.

Artikkel 14
Laenu tehingud

1. Selleks et rahastada makromajandusliku finantsabi laenu, antakse komisjonile õigus laenata vajalikud rahalised vahendid liidu nimel kapitaliturgudelt või finantseerimisasutustelt kooskõlas finantsmääruse artikliga 224.
2. Erandina määruse (EL) 2021/947 artikli 31 lõike 3 teisest lausest ei kaeta Ukrainale makromajandusliku finantsabi laenuna antavat finantsabi välistegevuse tagatisega. Makromajandusliku finantsabi laenu jaoks eraldisi ei moodustata ning erandina finantsmääruse artikli 214 lõikest 1 ei sätestata määra, mille ulatuses peab käesoleva määruse artiklis 10 osutatud summa olema eraldisega kaetud.

3. Käesoleva määruse artikli 11 lõike 5 kohaselt peatatud summad on kättesaadavad ulatuses, mis on vajalik liidu laenutehingute tagasimaksmise toetamiseks. Kõnealuste vahendite selline kasutamine ei vabasta Ukrainat kohustusest maksta makromajandusliku finantsabi laen tagasi vastavalt makromajandusliku finantsabi laenulepingu tingimustele.

Artikkel 15

Makromajandusliku finantsabi laenuleping

1. Makromajandusliku finantsabi laenu üksikasjalikud finantstingimused sätestatakse makromajandusliku finantsabi laenulepingus.
2. Lisaks finantsmääruse artikli 223 lõikes 4 sätestatud elementidele sisaldab makromajandusliku finantsabi laenuleping järgmisi nõudeid:
 - a) makromajandusliku finantsabi laenulepingu ja selle vahendite suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2024/792 artiklis 9 osutatud Ukraina rahastu rakendamise raamlepingus sätestatud õigusi, vastutust ja kohustusi;
 - b) Ukraina kasutab samu juhtimis- ja kontrollisüsteeme, mis on välja pakutud määrusega (EL) 2024/792 kehtestatud Ukraina kavas;

- c) tagatakse, et liidul on õigus nõuda makromajandusliku finantsabi laenu ennetähtaegset tagasimaksmist, kui on kindlaks tehtud, et Ukraina on makromajandusliku finantsabi laenu haldamise kontekstis olnud seotud kelmuse või pettuse või korrupsioonijuhtumiga või mõne muu ebaseadusliku tegevusega, mis kahjustab liidu finantshuve;
- d) Ukraina täidab jätkuvalt artikli 11 lõikes 1 sätestatud eetingimust;
- e) artikli 8 lõikes 4 osutatud ülemäärast summat võib komisjoni algatusel või Ukraina taotlusel ja komisjoni heakskiidul kasutada täielikult või osaliselt makromajandusliku finantsabi laenu ennetähtaegseks tagasimaksmiseks; ning

- f) määratakse kindlaks kaskaadstruktuuril põhinev tagasimaksmise kord, kus:
- i) makromajandusliku finantsabi laenu jaoks artikli 8 kohaselt heakskiidetud mehhanismi raames kättesaadavaks tehtud tagastamatut toetust kasutatakse makromajandusliku finantsabi laenu otseseks tagasimaksmiseks;
 - ii) kui ebapiisavate summade tõttu mehhanismi raames tagastamatut toetust ei anta või antakse seda ainult osaliselt, kasutatakse liidu poolt artikli 8 lõike 4 kohaselt kinni peetud summasid makromajandusliku finantsabi laenu otseseks tagasimaksmiseks;
 - iii) kui alapunktides i ja ii osutatud summad on ebapiisavad ning kui jõutakse kokkuleppele Ukrainale reparatsioonide maksimise või sõjakahjude samaväärses rahalises hüvitamises, kasutab Ukraina neid vahendeid makromajandusliku finantsabi laenu teenindamiseks, ning
 - iv) kui alapunktides i, ii ja iii osutatud summad on ebapiisavad, vastutab Ukraina makromajandusliku finantsabi laenu ülejäänud võlgnetava summa eest.
3. Makromajandusliku finantsabi laenulepingu tingimuste täitmata jätmine annab komisjonile aluse makse või osamaksete väljamaksmise peatamiseks või lõpetamiseks või aluse nõuda makromajandusliku finantsabi laenu ennetähtaegset tagasimaksmist, kui see on põhjendatud.
4. Makromajandusliku finantsabi laenuleping tehakse taotluse korral samaaegselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule kättesaadavaks.

Artikkel 16
Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

IV peatükk
Lõppsätted

Artikkel 17
Euroopa Parlamendi ja nõukogu teavitamine

1. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu käesoleva määruse rakendamisega seotud arengutest, sealhulgas mehhanismi ja makromajandusliku finantsabi laenu raames tehtavatest väljamaksetest, ning esitab nendele institutsioonidele õigel ajal asjakohased dokumendid. Kõnealune teave tuleb esitada kooskõlas Ukraina rahastu raames kokku lepitud institutsioonidevaheliste kokkulepetega, sealhulgas Ukraina rahastu dialoogiga.

2. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga aasta 30. juuniks aruande käesoleva määruse rakendamise kohta eelnenud aastal, sealhulgas hinnangu määruse rakendamise kohta. Selles aruandes:

- a) analüüsitakse makromajandusliku finantsabi laenu rakendamise edenemist;
- b) hinnatakse Ukraina majanduslikku olukorda ja väljavaateid ning edusamme, mida on tehtud artikli 12 lõikes 1 osutatud poliitiliste tingimuste rakendamisel.

Asjakohasel juhul, eelkõige pärast makromajandusliku finantsabi laenu ja kõigi rahastamiskõlblike kahepoolsete laenulepingute aegumist, lisab komisjon esimeses lõigus osutatud aruandesse käesolevas määruses sisalduva korra asjakohasuse läbivaatamise.

3. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembriks 2027 järeldamise aruande, milles hinnatakse käesoleva määruse alusel antud makromajandusliku finantsabi laenu tulemusi ja tõhusust ning seda, mil määral on see aidanud kaasa abi eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 18

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja